Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część LXI.

wydana i rozesłana:

w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 28. Maja 1850,

w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: dnia 30. Lipca 1851.

194.

SPIS

przywilejów wyłącznych, przez ministeryum handlu pod dniem 10. Kwietnia 1850. nadanych.

Adolfowi Schoeller, prywatyzującemu, zamieszkałemu w Bernie (na ulicy Ołomunieckiej Nr. 5), na wynalazek i poprawę w aparacie, za pomocą którego wata wełniana na tkaninie płótnianej bawełnianej lub wełnianej na jednej lub po obu stronach tak mocno w jednę materyę zfolowaną będzie, iż takowa posłużyć może za materyą do sukien, kobierców, kołder (dek) i do innego użycia; na lat dwa: L. 1754-H. Dochowania tajemnicy żądano.

Franciszkowi Rewolt, upoważnionemu blacharzowi, zamieszkałemu we Wiedniu w mieście pod Nrem 604, na poprawę w maszynie do kawy, a to w tej mierze, że kawę wraz z śmietanką dwojakim w tej maszynie gotować można sposobem (to jest, w maszynie albo spadającej albo nalewnej), dalej że jedna jej część szklankę oraz do picia stanowi, i że takowa bardzo wygodnie transportowaną być może, albowiem maszyna ta przy wielkości, wyrachowanej na jeden zajdel (1/4 *litre*) kawy z mlekiem wraz z flaszką na spirytus, szlanką do picia i wszystkiemi przynależytościami wpakowaną być może w przestrzeń, mierzącą 3 cale średnicy a 5 cali wysokości, a więc pod tym względem w podróży wszelkie inne dotąd znane maszyny przechodzi, na rok. L. 1817-H. Dochowania tajemnicy żądano. Z publicznych na zdrowie i bezpieczeństwo względów wykonaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie.

Ludwikowi Mertens, uprawnionemu fabrykantowi kapeluszy pilśnianych i jedwabnych, zamieszkałemu we Wiedniu (na Maryahilf Nr. 40), na poprawę we fabrykacyi wszelkich gatunków kapeluszy męzkich i damskich pilśnianych i jedwabno-pilśnianych, tudzież podeszew i kobierców i wszelkich innych przedmiotów pilśnianych, a to tak korzystnej sztywności, iż fabrykowane za pomocą niej przedmioty nie przepuszczają ani potu, ani wilgoci ani deszczu; miękkiemi i giętkiemi zostają, przyjemny

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

LXI. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 28. Mai 1850.
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 30. Juli 1851.

194.

Verzeichniss

der von dem Ministerium des Handels am 10. April 1850 verliehenen ausschliessenden Privilegien.

Dem Adolph Schoeller, Privatier, wohnhaft in Brünn (Olmützer Gasse Nr. 5), auf die Erfindung und Verbesserung eines Apparates, womit Schafwollwatta auf ein Gewebe von Leinwand, Baum- oder Schafwolle auf einer oder auf beiden Seiten ohne Beimischung einer klebrigen Substanz, fest zu einem Stoffe zusammen gewalkt werde, welcher Stoff zu Kleidungen, Teppichen, Decken und zu sonstigem Gebrauche anwendbar sei, auf zwei Jahre, Zahl 1754-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Dem Franz Rewolt, befugten Spengler, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 604), auf die Verbesserung einer Kaffehmaschine, welche darin bestehe, dass man in dieser Maschine auf zweierlei Arten (als Sturz- und Aufgussmaschine) den Kaffeh sammt Obers kochen könne, dass ein Theil derselben zugleich das Trinkglas bilde, und dass selbe sehr bequem transportabel sei, indem sie bei einer für ein Seitel Milchkaffeh berechneten Grösse sich sammt Spiritusflasche, Trinkglas und allem dazu Gehörigen in einen Raum von 3 Zoll Durchmesser und 5 Zoll Höhe zusammen packen lasse, wesshalb sie auf Reisen alle bisher bekannten Maschinen übertreffe, auf Ein Jahr, Zahl 1817-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits- und Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.

Dem Ludwig Mertens, befugten Filz- und Seidenhut-Fabrikanten, wohnhaft in Wien (Mariahilf Nr. 40), auf die Verbesserung in der Erzeugung aller Gattungen Männer- und Frauen-Filz- und Seiden-Filzhüte, Filzschuhe, Sohlen und Teppiche und aller sonstigen Gegenstände aus Filz, mit einer besonderen Steife, welche den Vortheil gewähre, dass die damit erzeugten Gegenstände keinen Schweiss, keine Feuchtigkeit und keinen Regen durchlassen; weich und geschmeidig bleiben, einen angenehmen Geruch verbreiten, und dass jeder Bug an denselben durch Abwischen mit einem nassen Schwamme und durch einmaliges Aus-

zapach wydają, i że każde na takowych zgięcie przez obtarcie mokrą gąbką i za jednem wyprasowaniem uchylonem być może, na rok; M. 1942-H. O dochowanie tajemnicy proszono.

Franciszkowi Fleisch, mechanikowi, zamieszkałemu we Wiedniu (Gumpendorf Nr. 3), na wynalazek, wyrabiania z ołowiu, cyny, cynku i innych łatwotopnych metalów i aliażów, wyrabiać blachy w dowolnych średnicach i dymenzyach, jakich dotąd we walcowniach nieprodukowano, jako i cylindry wszelkiego kalibru, które to przedmioty daleko dłużej opierają się wszelkim chemicznym działaniom, niż używane dotąd metale walcowane, dla bardzo miernej ceny produkcyi do sporządzenia schowalń na kwas siarkowy, do pokrycia dachu i do innych celów technicznych sposobnemi są, a co do dobroci, trwałości i taniości ceny większe sprawują korzyści, niż znane dotąd i używane tego rodzaju produkta, na rok; L. 1943-H. — Z publicznych na zdrowie względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Otwarte opisanie tego przywileju znajduje się u c. k. niższo-austryackiego namiestnikostwa w przechowaniu. dla każdego do przejrzenia.

Franciszkowi Raffelsperger, właścicielowi drukarni artystycznej typojeograficznej, zamieszkałemu we Wiedniu (na Leopoldsztadzie Nr. 237), na poprawę, za pomocą własnych skoropras drukarskich, bez użycia miedziorytu i litografii, odbijać w lepszych i piękniejszych odciskach, o 30 odsetków tańsze krajobrazy, roboty kolorowane, zamki, tablice, kalendarze i wszelkie inne kunsztowne i wyborne utwory z wszelkiem ile możności umniejszeniem makulatur i z daleko mniejszym i czasu i materyałów nakładem; na rok; L. 1944-H. — Dochowania tajemnicy żądana.

Bruck m. p.

195.

SPIS

przywilejów wyłącznych. przez ministeryum handlu z dnia 30. Kwietnia 1850. nadanych.

Braciom Franciszkowi Wojciechowi i Hubertowi Klein, posiadaczom dobra Wiesemberg i fabryki żelaza w Zöpfau, zamieszkałym w Bernie, na wynalazek w produkowaniu nowego gatunku gwoździ śrubowych nader korzystnej konstrukcyi, za pomocą których blaty i szyny przy kolejach żelaznych, daleko mocniej i wygodniej, niż przez znane dotąd gatunki tych gwoździ przymocowane być mogą, i które tem jeszcze szczególniej się odznaczają, że przy zmianie blatów i szyn, bardzo łatwo mogą być odśrubowane i znowu użyte; na lat pięć; L. 1964. — Dochowania tajemnicy żądano.

Franciszkowi de Weickmann, mieszczanowi wiedeńskiemu, zamieszkałemu we Wiedniu (Neubau N. 221), na poprawę w nowych parkietach ulicznych z stojącego i tłustemi substancyami napuszczonego drzewa w poprzek rzniętego; na rok; L. 2098-H. — Otwarte przywileju opisanie, znajduje się u c. k. niższo-austryackiego namiestnikostwa w przechowaniu dla każdego do przejrzenia.

Antoniemu Hallmayer, c. k. uprzywilejowanemu posiadaczowi fabryki krajowej, zamieszkałemu we Wiedniu (w mieście N. 623), na wynalazek i poprawę we fabryka-

biegeln beseiliget werden könne, auf Ein Jahr, Zahl 1942-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Dem Franz Fleisch, Mechaniker, wohnhaft in Wien (Gumpendorf Nr. 3), auf die Erfindung, aus Blei, Zinn, Zink und anderen leicht flüssigen Metallen und Legirungen Bleche von beliebigen Durchmessern und Dimensionen, die bisher auf Walzwerken nicht erzeugt werden konnten, ebenso Cylinder jeden Kalibers darzustellen, welche Gegenstände weit länger als die bisher benützten gewalzten Metalle allen chemischen Einflüssen widerstehen, wegen ihres sehr mässigen Erzeugungspreises zur Herrichtung der Schwefelsäure-Kammern, zur Dachdeckung und zu anderen technischen Zwecken geeignet seien, und an Güte, Dauerhaftigkeit und Billigkeit des Preises grosse Vortheile gegen die bisher bekannten und benützten Produkte dieser Art gewähren, auf Ein Jahr, Zahl 1943-H. — In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Dem Franz Raffelsberger, Eigenthümer einer typo-geographischen Kunstdruckerei, wohnhaft in Wien (Leopoldstadt Nr. 237), auf die Verbesserung mittelst eigener Buchdrucker-Schnellpressen, ohne Hilfe des Kupfer- oder Steindruckes, den Landkarten-, Farben-, Rahmen-, Tabellen, Kalender- und jeden anderen Kunst- und Prachtdruck mit möglichster Vermeidung der Maculaturen und mit bedeutend geringerem Zeit- und Materialaufwande, sowie um 30 Procent billiger in besseren und schöneren Abdrücken zu liefern, auf Ein Jahr, Zahl 1944-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Bruck *m. p.*

195.

Verzeichniss

der von dem Ministerium des Handels am 20. April 1850 verliehenen ausschliessenden Privilegien.

Den Gebrüdern Franz, Albert und Hubert Klein, Besitzern des Gutes Wiesenberg und der Eisenfabrik in Zöptau, wohnhaft in Brünn, auf die Erfindung in der Erzeugung einer neuen Art Schraubennägel von sehr vortheilhafter Construction, mittelst welcher die Platten und Schienen bei Eisenbahnen viel fester und bequemer, als durch die bisher bekannten Arten dieser Nägel befestiget werden können, und welche sich noch dadurch besonders auszeichnen, dass sie bei Auswechslung der Platten und Schienen sehr leicht herausgedreht und wieder verwendet werden können, auf fünf Jahre, Zahl 1964-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Dem Franz von Weickmann, Bürger in Wien, wohnhaft in Wien (Neubau Nr. 221), auf die Verbesserung, bestehend in neuen Strassen-Parquetten von aufrechten und mit Fettsubstanzen imprägnirtem Hirnholze, auf Ein Jahr, Zahl 2098-H. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Dem Anton Hallmayer, k. k. priv. Landes-Fabriks-Besitzer, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 623), auf die Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung der Goldsäbel-

cyi opasek złotych do szabli, a to pod tym względem, że każda opaska na każdą talię może być przysposobiona, a przy tem części składowe porządku przepisanego nie tracą; dalej że każda sprzączka na bordurze dla urządzenia jej podług talii uniknioną, a przeto wecowanie przez takową uchylonem zostanie, że uniform przez podszewkę nie będzie uszkodzonym i farby nie traci, tudzież że opaska całkiem jest do rozłożenia i szczególnie w podróży dobrze służy, ponieważ bordura przy złożeniu żadnej nie ponosi szkody od kółek i karabinerzy, a nareszcie, że cała opaska cieńsza i trwalsza jest i mniej kosztuje, na rok; L. 2167-H. Dochowania tajemnicy żądano.

Danielowi Heindörffer, fabrykantowi maszyn i właścicielowi domu, zamieszkałemu we Wiedniu (na Leopoldstadzie N. 386), na wynalazek produkowania sztucznych kamieni pumeksowych, które w lepszym gatunku i taniej mogą być sprodukowane, niż dotychczas, na rok; L. 2168-H. — O dochowanie tajemnicy proszono.

Janowi Rousseau, fabrykantowi chemicznych produktów, zamieszkałemu w *Paris rue (de l' école de Médecine Nr. 9)*, przez Jakuba Franciszka Hemberger, we Wiedniu (w mieście Nr. 785), na wynalazek nowego postępowania w ekstrakcyi i fabrykacyi cukru, na lat dwa. L. 2171-H. — O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na zdrowie i bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Bruck m. p.

196.

Rozrządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 20. Kwietnia 1850,

przedłużające niektóre przywileje.

Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych, postanowiło przedłużyć przywileje następujące:

a) przywilej Kajetana Fohn, dyrektora fabryki żelaza w Ozd we Węgrzech, z dnia 10. Czerwca 1846, na wynalazek aparatu opałowego do maszyn parowych; na rok piąty i szósty;

b) przywilej Jana Frederyka Gärtner młodszego, miejskiego kupca w Pradze, z dnia 26. Marca 1845, na wynalazek tak zwanej *dextrin-gummi* w zupełnie gummowych błyszczących sztukach; na rok szósty;

c) przywilej Macieja Fletcher, inżyniera i maszynisty we Wiedniu, z d. 29. Marca 1842, na poprawę w uprzywilejowanej pod dniem 3. Stycznia 1842, kolistej maszynie parowej; na rok dziewiąty; i

d) przywilej Ludwika Mayer, handlującego w Paryżu, przez Józefa Fischer, z dnia 29. Marca 1847, na wynalazek środka do upiększenia włosów „*Cosmétique Kephalia*“ zwanego; na rok czwarty. Nakoniec

e) przywilej Lagutte Delacroix, zamieszkałego w Jemappe we Francyi, przez Dr[a] Teltscher, z d. 18. Stycznia 1843, na wynalazek w ożywieniu węgla zwierzęcego za pomocą gorącości; na rok ósmy.

Bruck m. p.

*kuppeln, welche darin bestehe, dass jede Kuppel für was immer für eine Leibweite zu richten sei, ohne dass die Bestandtheile aus der vorgeschriebenen Ordnung kommen; dass ferner jede Schnalle auf der Borte zum Richten der Leibweite vermieden, daher das Abwetzen durch selbe beseitiget werde, das die Uniform durch die Fütterung nicht leide und nicht abfärbe, dass die Kuppel ganz zum Zerlegen und besonders auf Reisen dienlich sei, da die Borte beim Zusammenlegen von den Ringen und Karabinern nie Schaden leide, und das endlich die ganze Kuppel dünner und fester sei, und billiger im Preise zu stehen komme, auf Ein Jahr; Zahl 2167-*H. — *Die Geheimhaltung wurde angesucht.*

*Dem Daniel Heindörffer, Maschinen-Fabrikanten und Hauseigenthümer, wohnhaft in Wien (Leopoldstadt Nr. 386), auf die Erfindung in der Erzeugung künstlicher Bimssteine, welche von besserer Qualität und billiger als die bisher erzeugten hergestellt werden können, auf Ein Jahr; Zahl 2168-*H. — *Die Geheimhaltung wurde angesucht.*

Dem Johann Rousseau, Fabrikanten chemischer Produkte, durch Jacob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Director, wohnhaft in Paris (rue de l'école de Médicine Nr. 9). *Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens in der Extraction und Fabrikation des Zuckers, auf zwei Jahre; Zahl 2171-*H. — *Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts- und Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.*

Bruck *m. p.*

196.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. April 1850,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden:

a) *Das Privilegium des Cajetan Fohn, Eisenwerks-Directors zu Ozd in Ungarn, vom 10. Juni 1846, auf die Erfindung eines Heizapparates für Dampfmaschinen, auf das fünfte und sechste Jahr.*

b) *Das Privilegium des Johann Friedrich Gärtner* jun., *bürgerl. Handelsmannes zu Prag, vom 26. März 1845, auf die Erfindung eines sogenannten Dextrin-Gummi in ganz gummiartigen glänzenden Stücken, auf das sechste Jahr.*

c) *Das Privilegium des Mathias Fletcher, Ingenieurs und Maschinisten in Wien, vom 29. März 1842, auf eine Verbesserung der unterm 3. Jänner 1842 privilegirten kreisförmigen Dampfmaschine, auf das neunte Jahr, und*

d) *das Privilegium des Louis Mayer, Handelsmannes in Paris, durch Joseph Fischer, vom 29. März 1847, auf die Erfindung eines Kopfhaar- Verschönerungsmittels* „Cosmétique Kephalia" *genannt, auf das vierte Jahr. Endlich*

e) *das Privilegium des Lagutte Delacroix, wohnhaft zu Jemappe in Frankreich, durch Doctor Friedrich Teltscher, vom 18. Jänner 1843, auf die Erfindung, die thierische Kohle mittelst Hitze wieder herzustellen, auf das achte Jahr.*

Bruck *m. p.*

197.

Rozrządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 22. Kwietnia 1850,

ogłaszające, że niektóre przywileje ustają przez upływ czasu.

Ministeryum handlu ogłasza, że niektóre przywileje, przez upływ czasu ustały:

Przywilej

1. braci Maggioni, z dnia 27. Października 1842, na poprawę w wyrabianiu guzików.
2. Jakuba Butulla i Macieja Walla, z dnia 5. Października 1844, na poprawę w produkowaniu nieprzeciekłych trzewików i bótów.
3. Antoniego Schmid, z dnia 16. Października 1844, na wynalazek chłodnika.
4. Antoniego Himmelbaner i spółki, z dnia 16. Października 1844, na wynalazek we fabrykacyi oleju do świecenia z ziarn rzepnych.
5. Franciszka Polland, z d. 28. Października 1844, na wynalazek w produkowaniu pary.
6. Tomasza hrabi Nadasdy we Fogaras, z dnia 28. Października 1844, na wynalazek i poprawę we fabrykacyi sznurów nici i przędzy.
7. L. Jakobs, z d. 28. Października 1844, na wynalazek i poprawę we fabrykacyi cukru.
8. Eliasza Locatelli, z d. 28. Października 1844, na wynalazek w ekonomicznem postępowaniu z jedwabiem.
9. Bernarda Błażeja Józefa Marchesi i Pankraca Baletti, z d. 28 Października 1844, na wynalazek nowej maszyny do jednoczesnego odwijania odpadków jedwabnych.
10. Franciszka Brunner, z d. 25. Października 1846, na wynalazek w pokrywaniu dachów blatami glinianemi.
11. Jana Konrada Fischer, z d. 26. Października 1847, na wynalazek w stapianiu miedzi z żelazem.
12. Feliksa Piaseki, z d. 26. Października 1847, na poprawę w narzędziu do krajania owoców źdźbłowych.
13. Prokopa Jana Spolak, z d. 26. Października 1847, na wynalazek i poprawę w konstrukcyi aparatu spirytusowego, i
14. Jana Lacroix, z d. 26. Października 1847, na wynalazek oddalenia dymu i czyszczenia powietra.

Opisania powyższych przywilejów, odsełają się oraz przez c. k. niższo-austryackie namiestnikostwo c. k. instytutowi politechnicznemu w przechowanie, dla każdego do przejrzenia.

Bruck m. p.

197.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 22. April 1850,

wodurch mehrere Privilegien als durch Zeitablauf erloschen erklärt werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien als durch Zeitablauf für erloschen erklärt: Das Privilegium

1. *der Gebrüder* Maggioni, *vom 27. October 1842, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Knöpfe.*
2. *Des Jacob* Butulla *und Mathias* Walla, *vom 5. October 1844, auf eine Verbesserung in der Erzeugung wasserdichter Schuhe und Stiefel.*
3. *Des Anton* Schmid, *vom 16. October 1844, auf die Erfindung eines Kühl-Apparates.*
4. *Des Anton* Himmelbauer *und Compagnie, vom 16. October 1844, auf eine Entdeckung in der Erzeugung eines Brennöles aus Rübkörnern.*
5. *Des Franz* Polland, *vom 28. October 1844, auf eine Erfindung in der Dampferzeugung.*
6. *Des Thomas Grafen* Nadasdý, *zu Fogaras, vom 28. October 1844, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Schnüren, Zwirnen und Garnen.*
7. *Des L.* Jacobs, *vom 28. October 1844, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikation des Zuckers.*
8. *Des Elias* Locatelli, *vom 28. October 1844, auf eine Erfindung in der ökonomischen Behandlung der Seide.*
9. *Des Bernardo Biasini Giovanni* Marchesi *und Pancrazio* Baletti, *vom 28. October 1844, auf die Erfindung einer neuen Maschine zur gleichzeitigen Filatur der Seidenabfälle.*
10. *Des Franz* Brunner, *vom 25. October 1846, auf eine Erfindung in der Eindeckung der Gebäude mit Thonplatten.*
11. *Des Johann Conrad* Fischer, *vom 26. October 1847, auf eine Erfindung in der Schmelzung des Kupfers mit Eisen.*
12. *Des Felix* Piaseki, *vom 26. October 1847, auf eine Verbesserung der Vorrichtung zum Schneiden der Halmfrüchte.*
13. *Des Procop Johann* Spolak, *vom 26. October 1847, auf die Erfindung und Verbesserung in der Construction des Branntweingeist-Apparates, und*
14. *der Jeanne* Lacroix, *vom 26. October 1847, auf eine Erfindung in der Rauch-Ableitung und Luftreinigung.*

Die diessfälligen Privilegiumsbeschreibungen werden unter Einem durch die k. k. niederösterreichische Statthalterei dem k. k. polytechnischen Institute zur Aufbewahrung für Jedermanns Einsicht zugesendet.

Bruck *m. p.*

198.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 24. Kwietnia 1850,

którem się ogłasza, że przywilej z d. 27. Maja 1847, nadany Karolowi Kuhn, na wynalazek, odkrycie i poprawę w zapalniczkach frykcyjnych, odstąpiony został Doktorowi Böttger, a od tego Ryszardowi Ascher, i oraz, że takowy przedłuża się na lat dwa.

Ministeryum handlu bierze wiadomość o doniesieniu, zaciągając je oraz do protokołów swych, że przywilej z dnia 25. Maja 1847, pierwotnie Karolowi Kuhn, kupcowi i właścicielowi przywilejów, nadany na wynalazek, odkrycie i poprawę w zapalniczkach frykcyjnych, a odstąpiony profesorowi doktorowi Böttger we Frankfurcie nad Menem, od tego dalej na mocy cessyi z dnia 1. Marca 1850. przeniesionym został na własność Ryszarda Jana Ascher, c. k. uprzywilejowanego fabrykanta rekwizytów zapałkowych w Cieplicach.

Na prożbę tegoż Ryszarda Jana Ascher przedłuża się oraz przywilej ten, na dalszy ciąg lat dwóch, to jest na rok czwarty i piąty.

Bruck m. p.

199.

SPIS

przywilejów wyłącznych, przez ministra handlu pod d. 27. Kwietnia 1850. nadanych.

Józefowi Hösch, stolarzowi i mechanikowi, zamieszkałemu w Kaiser-Ebersdorf Nr. 108, w niższej Austryi, na poprawę w wynalezionej przez niego maszynie do fabrykacyi papieru, nazwanej Höscher Holländer z ruchomym narządem dolnym, na lat pięć; L. 2206-H. - Otwarte przywileju opisanie znajduje się u c. k. niższo-austryackiego namiestnikostwa w przechowaniu, dla każdego do przejrzenia.

Szlachcicowi Antoniemu Molin, zamieszkałemu we Wenecyi, na wynalazek hidraulicznej maszyny, zwanej „*Idroforo a forza gratuita*“, na rok, L. 2207-H.— Dochowania tajemnicy, żądano. Z publicznych na bezpieczeństwo względów, wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie.

Benkin i Sirtaine, kupcom z Verviers w Belgii, zamieszkałym we Wiedniu (w mieście Nr. 769), na poprawę w maszynie, za pomocą których bawełna i wełna, lub inny jaki bądź przedmiot włochaty czyszczony będzie od wszelkich cudzych niepotrzebnych substancyi, nawet od łopionów, z szczędzeniem dotychczasowego skubania ręcznego, przez co takowe do dalszego wyrabiania lepiej przygotowanemi się stają, na rok; L. 2240-H. — Dochowania tajemnicy żądano. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Henrykowi Hausenbichler, technikowi, zamieszkałemu we Wiedniu (na Wiedeniu Nr. 447) na wynalazek w nowej konstrukcyi pieców do wypalania wapna, które wystawione być mogą jedną piątą kosztów, potrzebnych na budowanie zwyczajnych pieców wapiennych wysokich, i w których tą samą ilością materyału opałowego dwa razy tyle czystego wapna wypalić można jak w zwyczajnych wysokich piecach wapiennych, a cztery razy tyle co w zwyczajnych piecach wapiennych mniejszych, w których

198.

Erlass des Handelsministeriums vom 24. April 1850,

wodurch die Uebertragung des dem Carl Kuhn am 27. Mai 1847 ertheilten Privilegiums auf eine Erfindung, Entdeckung und Verbesserung von Reibfeuerzeugen an Professor Dr. Böttger und von diesem an Richard John Ascher kundgemacht, und dieses Privilegium auf zwei Jahre verlängert wird.

Das Handelsministerium hat die an dasselbe gelangte Anzeige, dass das ursprünglich dem Carl Kuhn, Handelsmann und Privilegiums-Inhaber aus Ulm, ertheilte Privilegium vom 25. Mai 1847, auf eine Erfindung, Entdeckung und Verbesserung von Reibfeuerzeugen an den Professor Doctor Böttger zu Frankfurt am Main übergangene und von diesem in das Eigenthum des k. k. priv. Zündrequisiten-Erzeugers in Töplitz, Richard John Ascher laut Abtretungs-Urkunde vom 1. März 1850 übertragen worden sei, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Zugleich wird dieses Privilegium, über Ansuchen des Richard John Ascher, auf die weitere Dauer von zwei Jahren, das ist das vierte und fünfte Jahr, verlängert.

Bruck *m. p.*

199.

Verzeichniss

der von dem Handelsministerium am 27. April 1850 verliehenen ausschliessenden Privilegien.

Dem Joseph Hösch, Tischlermeister und Mechaniker, wohnhaft in Kaiser-Ebersdorf Nr. 108, in Niederösterreich, auf die Verbesserung der von ihm erfundenen Maschine zur Papierfabrikation, Hösch'er Holländer mit beweglichem Grundwerke genannt, auf fünf Jahre; Zahl 2206-H. — Die offen gehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Dem Nobile Antonio Molin, wohnhaft in Venedig, auf die Erfindung einer hydraulischen Maschine „Idroforo a forza gratuita" *genannt, auf Ein Jahr; Zahl 2207-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.*

Dem Benkin und Sirtaine, Kaufleuten aus Verviers in Belgien, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 769), auf die Verbesserungen einer Maschine, womit die Baum- und Schafwolle oder irgend ein anderer faseriger Körper, von allen fremdartigen nutzlosen Substanzen, sogar den Kletten, mit Ersparniss des bisherigen Handklaubens (Plüschen) gereiniget, und zur weiteren Verarbeitung besser vorbereitet werde, auf Ein Jahr; Zahl 2240-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor.

Dem Heinrich Hausenbichler, Techniker, wohnhaft in Wien (Wieden Nr. 447), auf die Erfindung einer neuen Construction von Kalkhochöfen, welche mit einem Fünftel der Baukosten gewöhnlicher Kalkhochöfen herstellbar seien, in welchen mit demselben Quantum Brennmateriale doppelt so viel an reinem Kalk als in den gewöhnlichen Kalkhochöfen, und viermal so viel als in den gebräuchlichen Kalkmeilern erzeugt werde, wo ausser Holz vorzüglich Stein- und Braunkohle, Coke, Torf etc. als Brennmateriale verwendbar und der er-

dalej jako materyału opałowego, oprócz drzewa, najszczególniej używać można węgla kamiennego i brunatnego, koku (węgla wysiarkowanego), torfu i t. p. i w których nareszcie wapno produkowane zupełnie jest czyste i od kamienia niewypalonego wolne. na rok; L. 2241-H. — Dochowania tajemnicy żądano. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie.

Edwardowi Kautsch, byłemu bronzownikowi, zamieszkałemu we Wiedniu (Altlerchenfeld Nr. 23) i Rudolfowi Pakfeiffer, posługaczowi handlowemu, zamieszkałemu we Wiedniu (Neulerchenfeld Nr. 68), na poprawę ruchomej maszyny do krajania rękawiczek z wpustkami, tak zwanych Schichtelhandschuh, a wyrabianych z skóry glancowanej i irszanej, za pomocą której naraz krajać można sześć i więcej jeszcze par z dziurą na wielki palec i rozporem, na rok: L. 2276-H. — O dochowanie tajemnicy proszono.

Augustowi Quidde, partykularzowi, zamieszkałemu we Wiedniu (na Wiedeniu Nr. 822.) i Wojciechowi Managetta, kawalerowi de Lerchenau, ekonomowi, zamieszkałemu we Wiedniu (Neubau Nr. 213), na wynalazek pojedynczej maszyny, za pomocą której uchyloną zostanie dotychczasowa marna siły strata przy obracaniu korby, na rok; L. 2307-H. — O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy Augusta Quidde jest złożony.

Jakubowi Franciszkowi Henrykowi Hemberger, dyrektorowi administracyjnemu, zamieszkałemu we Wiedniu (w mieście Nr. 785), na poprawę w ruchomych przedłużeniach śróby tylnej z uproszczeniem zamku na broniach palnych wszelkiego rodzaju, na lat dwa; L. 2308-H. — O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych, na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie.

Bruck m. p.

200.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 30. Kwietnia 1850,

przedłużające niektóre przywileje.

Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych, postanowiło przedłużyć następujące przywileje:

a) przywilej Seweryna Zavisics, doktora medycyny i chirurgii we Wiedniu, z d. 12. Kwietnia 1847, na wynalazek i poprawę nośnego aparatu kąpielnego i potnego, na rok czwarty;

b) przywilej Franciszka Bock, fabrykanta instrumentów dętych we Wiedniu, z d. 12. Kwietnia 1844, na wynalazek i poprawę w nowym instrumencie dętym (eufonion); na rok siódmy;

c) przywilej Jana Andrasy i Edwarda Kaudelka, obaj magistrowie farmacyi we Wiedniu, z d. 12. Kwietnia 1847, na wynalazek wody na włosy olejno-balzamicznej, na rok czwarty;

d) przywilej Aloizego Mülner, miejskiego złotnika i jubilera we Wiedniu, z d. 16. Kwietnia 1848, na wynalazek fabrykowania gwintów lub rur bez fugi (spójki), lub lutowania, na rok trzeci i czwarty. Nakoniec

e) przywilej Jana Remenka, fabrykanta harmonijek we Wiedniu, z d. 11. Kwietnia 1847, na poprawę we fabrykacyi akordeonu lub harmonijki z mieszkiem, na rok czwarty.

Bruck m. p.

zeugte Kalk durchaus rein und frei von nicht ausgebrannten Steinen sei, auf Ein Jahr; Zahl 2241-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.

Dem Eduard Kautsch, gewesenen Bronzearbeiter, wohnhaft in Wien (Altlerchenfeld Nr. 23) und Rudolph Pakfeiffer, Handlungscommis, wohnhaft in Wien (Neulerchenfeld Nr. 68), auf die Verbesserung einer beweglichen Schneidemaschine zur Erzeugung der sogenannten Schichtelhandschuhe aus Glace- und Sämisch-Leder, womit man sechs und mehrere Pare mit Daumenloch und Schlitz auf Einmal schneiden könne, auf Ein Jahr: Zahl 2276-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Dem August Quidde, Particulier, wohnhaft in Wien (Wieden Nr. 822) und Albert Managetta, Ritter von Lerchenau, Oekonom, wohnhaft in Wien (Neubau Nr. 213), auf die Erfindung einer einfachen Maschine, wodurch die jetzt stattfindende Kraftverschwendung bei der Kurbelbewegung beseitiget werde, auf Ein Jahr; Zahl 2307-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers des August Quidde liegt vor.

Dem Jacob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirector, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung, bestehend in beweglichen Verlängerungen der Schwanzschraube mit Vereinfachung des Schlosses an Feuergewehren jeder Gattung, auf zwei Jahre; Zahl 2308-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.

Bruck m. p.

200.

Erlass des Handelsministeriums vom 30. April 1850.

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden:

a) Das Privilegium des Severin Zavisics, Doctors der Medicin und Chirurgie in Wien, vom 12. April 1847, auf Entdeckung und Verbesserung eines tragbaren Bade- und Schwitz-Apparates, auf das vierte Jahr.

b) Das Privilegium des Franz Bock, Blech-Blasinstrumentenmachers in Wien, vom 12. April 1844, auf die Erfindung und Verbesserung eines neuen Blech-Blasinstrumentes (Euphonion), auf das siebente Jahr.

c) Das Privilegium des Johann Andrassy und Eduard Kaudelka, beide Magister der Pharmacie in Wien, vom 12. April 1847, auf die Erfindung eines aus Pflanzenstoffen bestehenden ölig balsamischen Haarwassers, auf das vierte Jahr.

d) Das Privilegium des Alois Müllner, bürgerlichen Gold-, Silber- und Juwelen-Arbeiters in Wien, vom 16. April 1848, auf eine Erfindung in der Erzeugung von Charnieren oder Röhren ohne Fuge oder Löthung, auf das dritte und vierte Jahr. Endlich

e) das Privilegium des Johann Remenka, Harmonikamachers in Wien, vom 11. April 1847, auf eine Verbesserung in der Verfertigung des Accordeons- oder Blasbalg-Harmonika, auf das vierte Jahr.

Bruck m. p.

201.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 30. Kwietnia 1850,

przedłużające niektóre przywileje.

Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych, postanowiło przedłużyć następujące przywileje:

a) przywilej Józefa Flosswein, w Klosterneuburgu, z d. 11. Kwietnia 1847, na wynalazek we fabrykacyi bótów nieprzeciekłych i trzewików, tudzież w przyrządzeniu skóry na to użyć się mającej, na rok czwarty.

b) przywilej Wilhelma Skallitzky, c. k. kapitana we Wiedniu, z dnia 24. Marca 1846, na wynalazek pryzmatycznych czcionek, cyfer, symbołów etc. na rok 5ty.

c) przywilej Antoniego Schmid, kotlarza we Wiedniu, i Leopolda Wimmer, piekarza we Wiedniu, z dnia 13. Kwietnia 1847, na wynalazek za pomocą pieca piekarskiego nieustannego, utrzymywać pieczenie, na rok czwarty. Nakoniec

d) przywilej Leopołda Aleksandra Griff, magistra chirurgii, okulisty i dentysty we Wiedniu, z dnia 30. Kwietnia 1849. na wynalazek proszku na zęby, tak zwanego „konserwacyjnego proszku na zęby"; na rok drugi.

Bruck m. p.

202.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 30. Kwietnia 1850,

przedłużające przywilej z d. 16. Maja 1839, nadany Karolowi Leyer, na wynalazek tak zwanej uniwersalnej pomady poziomkowej, na dalszy ciąg jednego roku.

Ministeryum handlu postanowiło przedłużyć na ciąg dalszego, t. j. roku dwunastego przywilej z dnia 16. Maja 1839, nadany Karolowi Leyer, perfumarzowi w Gracu na wynalazek tak zwanej uniwersalnej pomady poziomkowej.

Bruck m. p.

203.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z d. 1. Maja 1850,

przedłużające przywilej z d. 29. Marca 1843, nadany pierwotnie Franciszkowi Gaberden i Joachimowi Bruschetti, a następnie na wyłączną własność ostatniego przeniesiony, na wynalazek tablicy do przybijania obwieszczeń, na rok.

Ministeryum handlu postanowiło przedłużyć na dalszy ciąg jednego jeszcze, to jest roku ósmego, przywilej z dnia 29. Marca 1843, na wynalazek tablicy do przybijania obwieszczeń, nadany pierwotnie Franciszkowi Gaberden i Joachimowi Bruschetti, a następnie na wyłączną własność ostatniego przeniesiony.

Bruck m. p.

201.

Erlass des Handelsministeriums vom 30. April 1850,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden:

a) *Das Privilegium des Joseph Flosswein, in Klosterneuburg, vom 11. April 1847, auf eine Erfindung in der Verfertigung wasserdichter Stiefel und Schuhe, dann in der Zubereitung des hierzu zu verwendenden Leders, auf das vierte Jahr.*

b) *Das Privilegium des Wilhelm Skallitzky, k. k. Hauptmanns zu Wien, vom 24. März 1846, auf die Erfindung prismatischer Buchstaben, Ziffern, Symbole etc., für das fünfte Jahr.*

c) *Das Privilegium des Anton Schmid, Kupferschmides in Wien und Leopold Wimmer, Bäckermeisters in Wien, vom 13. April 1847, auf die Erfindung mittelst eines eisernen Backofens eine continuirende Backung mit einer gleich anhaltenden Hitze zu erzielen, auf das vierte Jahr. Endlich*

d) *das Privilegium des Leopold Alexander Griff, Magisters der Chirurgie, Augen- und Zahnarztes in Wien, vom 30. April 1849, auf die Erfindung eines Zahnpulvers „Conservations-Zahnpulver" genannt, auf das zweite Jahr.*

Bruck *m. p.*

202.

Erlass des Handelsministeriums vom 30. April 1850,

womit das dem Carl Leyer am 16. Mai 1839 verliehene Privilegium auf die Erfindung der sogenannten Universal-Erdbeeren-Pomade auf Ein Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Carl Leyer, Parfumeurs zu Gratz, vom 16. Mai 1839, auf die Erfindung der sogenannten Universal-Erdbeeren-Pomade, auf die weitere Dauer Eines, das ist des zwölften Jahres, zu verlängern befunden.

Bruck *m. p.*

203.

Erlass des Handelsministeriums vom 1. Mai 1850,

wodurch das ursprünglich dem Franz Gaberden und Joachim Bruschetti am 29. März 1843 verliehene, seither in das Alleineigenthum des Letzteren übergegangene Privilegium auf die Erfindung einer Tafel zum Anheften der Ankündigungen auf Ein Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Franz Gaberden und Joachim Bruschetti, am 29. März 1843, auf die Erfindung einer Tafel (Spiegeltafel genannt), zum Anheften der Ankündigungen ertheilte Privilegium, welches seither in das Alleineigenthum des Joachim Bruschetti übergegangen ist, auf die weitere Dauer Eines, das ist des achten Jahres, zu verlängern befunden.

Bruck *m. p.*

204.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z d. 1. Maja 1850,

którem się ogłasza, że przez upływ czasu, niektóre przywileje ustały.

Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych, ogłasza niniejszem, że przez upływ czasu, ustały przywileje następujące: z d. 24. Sierpnia 1844, nadany Józefowi Marya Bertini, na wynalazek maszyny do wyciągania wody; z dnia 30 Sierpnia 1845 nadany Cezaremu Rosetti, na poprawę w oprawianiu książek głównych dla urzędów; i z d. 1. Sierpnia 1845, nadany Franciszkowi Detoni, na poprawę maszyny do odwijania jedwabiu. Opisania tychto przywilejów, znajdują się w c. k. politechnicznym instytucie, dla każdego do przejrzenia.

Bruck m. p.

205.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z d. 6. Maja 1850,

którem się ogłasza, że przez upływ czasu, ustał przywilej z dnia 2. Września 1842, nadany Lutz i Dobbs, na wynalazek we fabrykacyi haczków, haftek i szpilek.

Ministeryum handlu ogłasza, że przez upływ czasu, ustał przywilej z d. 2. Września 1844, nadany Lutz i Dobbs, na wynalazek we fabrykacyi haczków, haftek i szpilek.

Opisanie przywileju, odseła się oraz przez c. k. niższo-austryackie namiestnikostwo tutejszemu instytutowi politechnicznemu w przechowanie dla każdego do przejrzenia.

Bruck m. p.

206.

Rozporządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 14. Maja 1850,

którem się ogłasza, że przez upływ czasu, ustał przywilej z d. 27. Września 1847, nadany Adolfowi Bardach, aa poprawę we fabrykacyi kalaszy kauczukowych.

Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych, ogłasza niniejszem, że przez upływ czasu, ustał przywilej z dnia 27. Września 1847, nadany Adolfowi Bardach, na poprawę we fabrykacyi kalaszy kauczykowych.

Opisanie tego przywileju, znajduje się w c. k. instytucie politechnicznym w przechowaniu, dla każdego do przejrzenia.

Bruck m. p.

204.

Erlass des Handelsministeriums vom 1. Mai 1850,

wodurch mehrere Privilegien als durch Zeitablauf für erloschen erklärt werden.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das dem Joseph Maria Bertini, am 24. August 1844, auf die Erfindung einer Wasserhebmaschine, dem Cesare Rosetti, am 30. August 1845, auf eine Verbesserung im Einbinden der Hauptbücher für Aemter, und dem Franz Detoni, vom 1. August 1845, auf eine Verbesserung der Seidenfilirmaschine, verliehene Privilegium als durch Zeitablauf erloschen erklärt. Die diessfälligen Privilegiumsbeschreibungen befinden sich bei dem k. k. polytechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Bruck *m. p.*

205.

Erlass des Handelsministeriums vom 6. Mai 1850,

wodurch das dem Lutz und Dobbs am 2. September 1844 verliehene Privilegium, auf eine Erfindung in der Erzeugung von Haken, Haften und Stecknadeln, als durch Zeitablauf erloschen erklärt wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Lutz und Dobbs vom 2. September 1844, auf eine Erfindung in der Erzeugung von Haken, Haften und Stecknadeln durch Zeitablauf erloschen erklärt.

Die diessfällige Beschreibung wird durch die k. k. niederösterreichische Statthalterei dem hiesigen polytechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht zur Aufbewahrung übersendet.

Bruck *m. p.*

206.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 14. Mai 1850,

womit das dem Adolph Bardach am 27. September 1847 verliehene Privilegium, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Kautschuk-Ueberschuhen, als durch Zeitablauf erloschen erklärt wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das dem Adolph Bardach auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Kautschuk-Ueberschuhe, am 27. September 1847 verliehene Privilegium als durch Zeitablauf erloschen erklärt.

Die diessfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. polytechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Bruck *m. p.*

204.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. Mai 1850,

[illegible]

[illegible]

Bruck m. p.

205.

Erlaß des Handelsministeriums vom 6. Mai 1850,

[illegible]

[illegible]

Bruck m. p.

206.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 13. Mai 1850,

[illegible]

[illegible]

Bruck m. p.